

Особливості використання електроенергетичної термінології в офіційно-діловому стилі

Лілія Харчук

Кафедра української мови, Національний університет «Львівська політехніка»,
УКРАЇНА, м. Львів, вул. С. Бандери, 12;
e-mail: kharchuklv@yandex.ua

The paper analyzes features of using of electric power engineering terms in terms of official-business style.

Ключові слова – офіційно-діловий стиль, електроенергетика, термінологія, норма.

I. Вступ

Будь-яка фахова терміносистема має свою поняттєву організацію, де визначальне місце займає нормативний фаховий термін. Як зазначає відомий український мовознавець О. Пономарів: «Офіційно-діловий стиль та науковий стиль – це основна сфера застосування термінологічної лексики» [1, с. 91, 93]. Справді, для того, щоб зрозуміти особливості термінів як мовних одиниць важливо знати специфіку їх уживання та функціонування в функціональних стилях. Метою нашої розвідки є спроба виявити стилістичні прикмети електроенергетичних термінів під час вживання їх в офіційно-діловому стилі мови.

II. Особливості офіційно-ділового стилю електроенергетичної галузі

Досліджуючи мову професійно-ділового спілкування працівників електроенергетичної галузі, зауважено:

- **широке застосування номенклатурних назв досить часто у поєднанні з великою кількістю буквених та звукових абревіатур**, наприклад: *Виконати технічне обслуговування повітроосушних фільтрів із заміною спрацьованого силікагелю для наступних оливо наповнених апаратів: ПС 220 кВ Калуш: - ТС 110 кВ ПЛ Кроно-Україна (ф. А і С), ПЛ ГПП-1 (ф. В і С), ПЛ ПГВ 31 ф. А №1, ТН 110 кВ ф. В І СШ, АТ-1 та ТС 220 кВ СОВ ф. А №1 і №2, ф. В №2 і ПЛ БТЕС коло А ф. А; де (ПС (підстанція); ТС (трансформатори струму); ПЛ (повітряні лінії); ТН (трансформатори напруги); СШ (система шин); АТ (автотрансформатор); СОВ (секційнообхідний вимикач); ф. А, В, С (перелік фаз) – абревіатури, а Кроно-Україна, ГПП-1, ПГВ 31, БТЕС – електроенергетична номенклатура і т.п;*

- **надуживання іншомовними словами в документах, коли є відповідники в українській мові:** *зіпсований, поламаний, пошкоджений* (а не *дефектний*); *іржавиння* (а не *корозія*); *поземний* (а не *горизонтальний*); *електропередавальна організація* (а не *ліцензіат-передавач*); *дозвіл* (а не *ліцензія*); *припис* (а не *інструкція*), *конкурс* (а не *тендер*), *оновлення* (а не *ротація*), тощо;
- **надмірне використання в офіційно-ділових документах прийменників по, при** (поширена помилка сучасного ділового мовлення, що спричинено впливом російської мови). Отож: *оформлення за правилами* – замість ... *по правилам / по правилах*; *за схемою* – замість *по схемі*; *щодо / з питань експлуатації мікропроцесорних пристроїв* – замість *по питаннях ...*; *під час (у разі, у випадку) капітального ремонту* – замість *при капітальному ремонті* тощо;
- **надуживання (часом ненормативне) дієприкметників:** *заземлюючі ножі* (треба *ножі заземлення*), *охолоджуючі пристрої* (треба *пристрої для охолодження*), *...з'єднуючі їх лінії електропередачі* (треба *лінії електропередачі, що з'єднують...*); а також **невдале використання пасивних конструкцій:** *відряджений персонал* (треба *персонал, який відрядили* або *персонал, що перебуває у відрядженні*) тощо.

Висновки

Усі визначальні тенденції розвитку норм сучасної української мови активно виявляють себе в мові діловодства тієї чи іншої галузі. Мова офіційно-ділового стилю електроенергетичної галузі чітко виділяється як окремий об'єкт вивчення і дає багатий матеріал для досліджень у галузі функціональної і практичної стилістики. Перелічені особливості використання електроенергетичної термінології у текстах офіційно-ділових документів свідчать про те, що автори і користувачі, для яких призначено ці тексти, добре володіють відповідною термінологією, тому й вживають складноскорочення. Крім того, вони перебувають під впливом російського офіційно-ділового стилю, тому внаслідок мовної інтерференції використовують невластиві для української мови прийменникові конструкції та вживають активні дієприкметники. У текстах наукового стилю автори є більш уважними до норм літературної мови, тому науковий стиль має менше такого роду помилок.

Література

1. Пономарів О.Д. Стилiстика сучасної української літературної мови. – Тернопіль. Навчальна книга – Богдан, 2000. – 248 с.